

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
Экономика және бизнес жоғары мектебі
Менеджмент департаменті

ДОКТОРАНТТАРҒА АРНАЛҒАН ПРАКТИКАЛЫҚ САБАҚТАРДЫ
ӨТКІЗУ БОЙЫНША ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУ
Басқарушылық талдау және болжау
Пән бойынша

Алматы 2025 ж

Кіріспе.

Оқу материалдарын меңгеруде практикалық жаттығулардың маңызы зор. Олар аналитикалық және болжау құралдарын пайдалана отырып, ғылыми зерттеулердегі негізгі идеяларды, теорияны және оқу тәжірибесін түсінуді қамтамасыз етеді.

Басқарушылық талдау және болжау курсы бойынша тәжірибелік сабақтар білікті маманды дайындаудың бір түрі болып табылады, оның нәтижесі тапсырмаларды орындау, студенттер мен оқытушы арасындағы қарым-қатынас болып табылады. Тәжірибелік сабақтар оқыту мен тәрбиелеудің, сонымен қатар әдістемелік және практикалық дағдыларды дамытудың бір бөлігі болып табылады.

Тәжірибелік сабақтардың мақсаты – « Басқарушылық талдау және болжау» курсын оқу және басқару шешімдерін қабылдау процесінде басқару талдауы мен болжау саласында білім алу.

Практикалық жаттығулар дәрістермен қатар оқу процесінің бір бөлігі болып табылады.

Мақсаттары:

- болашақ зерттеулерге қажетті шығармашылық кәсіби ойлауды дамыту;
- алған білімдерін кәсіби қолдану мүмкіндігі;
- ғылыми зерттеулерді зерттеу;
- талдау, болжау, көрнекілік және интерпретациялау дағдылары;
- интеллектуалды мәселелерді шешу, өз көзқарасын негіздеу және дәлелдемелерді ұсыну дағдыларын дамыту.

Тәжірибелік сабақтарда мұғалім келесі мәселелерді шешеді:

- оқу материалдарын қайталау;
- бақылау:
- педагогикалық қарым-қатынас.

Тәжірибелік сабақтарды өткізуге арналған бұл нұсқаулар интерактивті негізде, тапсырмаларды қоюға және Интернетті пайдалану арқылы мәселелерді зерттеуге арналған. Барлық жұмыс түрлері аудиториялық оқу және докторанттардың өзіндік жұмысы кезінде практикалық дағдыларды дамытуға бағытталған.

Практикалық сабақтарға талқылау, кейстер мен есептерді шешу, тапсырмаларды орындау және т.б.

Практикалық сабақ 1. Басқарушылық талдаудың мақсаты, міндеттері және рөлі

Практикалық сабақ 2. Басқарушылық стратегиялық талдауы: ерекшеліктері, әдістері және негізгі құралдары

Тәжірибелік сабақ 3. Жауапкершілік орталықтарын анықтау: объекті бойынша басқарушылық талдау

Тәжірибелік сабақ 4- Негізгі тиімділік көрсеткіштерін анықтау: ақпарат көздері, талдау және бағалау тәсілдері

Тәжірибелік сабақ 5. Зерттеу профиліне сәйкес баламалы тиімділік көрсеткіштерін анықтау

Тәжірибелік сабақ 6. Басқарушылық шешімдерінде мінез-құлық ойлауын және тәуекелге тәбетті басқару

7-тәжірибе: Шығынға негізделген баға құру стратегиясы. Мақсатты шығындарды басқару

Тәжірибелік сабақ 8. Шығындарды басқарудағы TQM\ Just in Time\ ABC әсері

Тәжірибелік сабақ 9. Бюджетсіз басқарушылық принциптерін жүзеге асыру шарттары

Тәжірибелік сабақ 10 Зерттеу объектісінің белгісіздігі мен тәуекелдерін анықтау

Тәжірибелік сабақ 11. Болжау мен модельдеудің зерттелетін объектінің басқарушылық шешімдеріне әсері.

Тәжірибелік сабақ 12. Мәліметтерді жинау, болжам жасауға дайындық

Тәжірибелік сабақ 13. Зерттеу объектісінде болжау мен модельдеуді қолдану

Тәжірибелік сабақ 14. Болжам нәтижелерін тестілеу

Тәжірибелік сабақ 15. Болжау нәтижелерін визуализациялау және түсіндіру

Тақырып 1. Докторанттардың ғылыми қызығушылықтары тақырыбы бойынша зерттеулердің рөлін талқылау

(2 сағат)

Жоспар

1. Мақсаттарды, міндеттерді талдау және басқарушылық талдауының рөлін зерттеу

1) Басқарушылық талдаудың мәні

2) Басқарушылық талдау функцияларын кеңейту

3) Басқарушылық талдауының рөлін зерттеу

2. Топтар арасында берілген тақырыпты талқылау (сұрақтармен алмасу).

3. Мұғалім қойған сұрақтар бойынша пікірталас

4. «Бизнесті дамытуда басқару талдауы қандай рөл атқарады?» деген сұрақты талқылау.

5 Есептерді шешу, кейстерді талқылау

Практикалық сабақ 2

Тақырып 2. Басқарушылық стратегиялық талдауы: ерекшеліктері, әдістері және негізгі құралдары

(2 сағат)

Ұсынылған жағдайларды зерттеңіз. Әр түрлі салалардағы басқару істерінің ерекшеліктерін қарастырыңыз.

Докторантқа қажет:

1. Осы тақырып бойынша терминдер мен ұғымдарға қысқаша түсініктеме – глоссарий жасаңыз.

2. Мүмкіндіктерді, әдістерді және негізгі құралдарды анықтау
3. Зерттеу барысында басқарушылық талдауының қандай әдістері мен құралдарын қолданасыз.
- 4 Есептерді шешу, кейстерді талқылау

Жаттығу 3

Тақырып 3. Жауапкершілік орталықтарын анықтау: объекті бойынша басқарушылық талдау. Тану белгілерін сыни талқылау: өзін-өзі бағалау және сыртқы бағалау. (2 сағат)

Негізгі танудың критерийлерін зерттеу. Ғылыми зерттеулерде қолдану мүмкіндігін зерттеу.

Докторантқа қажет:

1. Жауапкершілік орталықтарын тану критерийлерін белгілеңіз.
2. Зерттеу объектісінің даму стратегиясын құрастырыңыз
3. Осы стратегияны жүзеге асырудағы зерттеу мақсаттары мен проблемаларын көрсетіңіз
4. Сіздің мекемеңіздің жауапкершілік орталықтарын тану критерийлерін тұжырымдаңыз
5. Ғылыми зерттеулерде қолдану мүмкіндігін көрсетіңіз.
- 6 Есептерді шешу, кейстерді талқылау

Жаттығу 4.

Тақырып 4. Қызметтің іргелі көрсеткіштерін анықтау: ақпарат көздері, талдау және бағалау тәсілдері (2 сағат)

Талдау мен негіздеуді зерттеу. Талдау және негіздеу ерекшеліктерін қарастыру. Докторантқа қажет:

1. Мәліметтер қорының ақпарат көздерін көрсетіңіз.
- 2 Негізгі тиімділік көрсеткіштерін анықтау: зерттеу профиліне негізделген есептеулерді жүргізу
- 3 Есептерді шешу, кейстерді талқылау

Жаттығу 5.

Тақырып 5. Зерттеу профиліне сәйкес баламалы тиімділік көрсеткіштерін анықтау (2 сағат)

Аналитикалық әдістер және олардың қолданылуы туралы түсінік. Докторантқа қажет:

1. Мәліметтер қорының ақпарат көздерін көрсетіңіз.
- 2 Альтернативті тиімділік көрсеткіштерін анықтау: зерттеу профиліне негізделген есептеулерді жүргізу
- 3 Есептерді шешу, кейстерді талқылау

Тәжірибе 6.

Тақырып 6. Басқарушылық шешімдерінде мінез-құлық ойлауын және тәуекелге тәбетті басқару. Зерттеу профиліне сәйкес мінез-құлық ойлауын және тәуекел тәбетін түсіну (2 сағат)

Докторантқа қажет:

1. Зерттеу профилі бойынша мінез-құлық ойлауының факторларын анықтаңыз.
2. Зерттеу профиліне сәйкес тәуекелдік аппетитін көрсетіңіз.
3. Есептерді шешу, кейстерді талқылау

Тақырып 7 Шығынға негізделген баға құру стратегиясы. Мақсатты шығындарды басқару (2 сағат)

Баға стратегиясын және оның басқаруға әсерін түсіну. Докторантқа қажет:

1. Шығынға негізделген баға стратегиясының ерекшеліктерін түсіндіріңіз
2. Зерттеу профилі негізінде басқару мен шешім қабылдауға әсер етуді түсіндіріңіз
3. Мақсатты шығындарды басқару әдістерін атаңыз.
4. Есептерді шешу, кейстерді талқылау

Жаттығу 8

Тақырып 8. Шығындарды басқарудағы TQM\ Just in Time\ ABC әсері

Негізгі стратегиялық басқару концепцияларын түсіну және оларды талдауда қолдану. Докторантқа қажет:

1. TQM ерекшеліктерін және оның зерттеу объектісін басқарудағы әсерін ашу
2. Зерттеу профиліне сүйене отырып, Just in Time бағдарламасының басқару мен шешім қабылдауға әсерін түсіндіріңіз
3. Зерттеу объектісін басқарудағы ABC рөлін көрсетіңіз
4. Есептерді шешу, кейстерді талқылау

Тақырып 9 Бюджетсіз басқарушылық принциптерін жүзеге асыру шарттары (2 сағат)

Бюджеттен тыс басқарушылық принциптерін және олардың қолданылуын түсіну. Докторантқа қажет:

1. Бюджеттен тыс басқарушылық принциптерінің ерекшеліктерін ашыңыз
2. Бюджеттен тыс басқарушылық принциптерінің қолданылуын немесе жарамсыздығын түсіндіріңіз
3. Есептерді шешу, кейстерді талқылау

10-жаттығу

Тақырып 10. Зерттеу объектісінің белгісіздігі мен тәуекелдерін анықтау (2 сағат)

1. Зерттеу объектісінің белгісіздік белгілерін ашу
2. Зерттеу объектісінің тәуекелдерінің пайда болу себептерін түсіндіріңіз

3. Есептерді шешу, кейстерді талқылау

Практикалық сабақ 11

11-тақырып: Болжау мен модельдеудің зерттеу объектісін басқарушылық шешімдерін қабылдауға әсері. (2 сағат)

Болжау және модельдеу және олардың қолданылуын түсіну. Докторантқа қажет:

1. Зерттеу объектісін болжау ерекшеліктерін ашу
2. Зерттеуіңізде болжамның қолданылуын немесе қолданылмайтынын түсіндіріңіз.
3. Зерттеуіңіз үшін модельдеу тәсілін жасаңыз
4. Есептерді шешу, кейстерді талқылау

Практикалық сабақ 12

Тақырып 12: Мәліметтерді жинау, болжам жасауға дайындық (2 сағат)

Мәліметтерді жинау тәсілдерін қолдану, оларды зерттеу тақырыбы бойынша болжам жасауға дайындау. Докторантқа қажет:

1. Зерттеу объектісінен мәліметтерді жинау тәсілдерін анықтау
2. Оларды дайындау және өңдеу қажеттілігін түсіндіріңіз
3. Зерттеу гипотезасын зерттеуіңіздің болжау мақсаттарымен байланыстырыңыз.
4. Есептерді шешу, кейстерді талқылау

Практикалық сабақ 13

Тақырып 13. Зерттеу объектісінде болжау мен модельдеуді қолдану (2 сағат)

Зерттеу объектісінде болжау мен модельдеуді қолдану. Докторантқа қажет:

1. Зерттеу объектісінің мәліметтері бойынша болжамды құру
2. Зерттеуіңіздің болжамын тексеріңіз
3. Зерттеудің бір бөлігі ретінде үлгі құрастырыңыз
4. Есептерді шешу, кейстерді талқылау

Практикалық сабақ 14

Тақырып 14. Болжау және модельдеу нәтижелерін тестілеу. Қателерді түзету (2 сағат)

- 1 Болжау және модельдеу нәтижелерін сынау.
- 2 Ақаулықтарды жою

Практикалық сабақ 15

Тақырып 15. Болжау нәтижелерін визуализациялау және түсіндіру (2 сағат)

Қорытынды және ұсыныстар жасау

- 1 Деректерді визуализациялаудың ең мүмкін әдістерін қолданыңыз
- 2 Болжау және модельдеу нәтижелерін интерпретациялау
- 3 Қорытынды және ұсыныстар жасау

Extra SRD - Зерттеу объектісін басқару талдауындағы мінез-құлық ойлауы: тәбет тәуекелінің критерийлері

Дереккөздер

- 1 «ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ 2022 - 2026 ЖЫЛДАРҒА ДАМУ БАҒДАРЛАМАСЫ
- 2 "ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ КӘСІПКЕРЛІК КОДЕКСІ (12.09.2022 жылғы өзгерістер мен толықтырулармен)" Қазақстан Республикасының Заңы.
- 3 "Акционерлік қоғамдар туралы" Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 13 мамырдағы N 415-ІІ Заңы.
- 4 Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың 2024 жылғы 2 қыркүйектегі «Әділетті мемлекет – берекелі қоғам» атты Жолдауы
- 5 «Цифрлық Қазақстан» мемлекеттік бағдарламасы
6. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңы 2015 жылғы 23 қарашадағы № 416-V ҚРЗ.

Қосымша

7. Amankeldi N. Svyatov S., A.Adambekova The Realization of Academic Freedom as the Basis of Assurance of Higher Education Quality. IJEFI-EconJ - International Journal of Economics and Financial Issues (ISSN21464138-Turkey-Scopus), 2015.-№5, 80-88p ИФ-0,15
- 8 Kazbekova K. Bohayev D. Adambekova A. Bank Risk Management in the Conditions of Financial System Instability. Entrepreneurship and sustainability issues // Entrepreneurship and sustainability issues, Вильнюс 2020, 7. – С.1599-1614
- 9 *SMALL FIRMS' CAPITAL STRUCTURE AND PERFORMANCE*
Kokeyeva, S., Hájek, P., Adambekova, A. Ikonomicheski Izsledvania, 2022, 31(4), стр. 128–144
- 10 *THE INFLUENCE OF THE CAPITAL MARKET (FINANCIAL INSTRUMENTS) ON ECONOMIC GROWTH IN KAZAKHSTAN AND CIS COUNTRIES*
Omır, A., Adambekova, A., Khishauyeva, Z., Zhanibekova, G., Amankeldi, N.
[ECONOMICS - INNOVATIVE AND ECONOMICS RESEARCH JOURNAL](#), 2024, 12(1), страницы 227–239

- 11 Kazakhstan and China in the context of economic oil and gas cooperation, Вестник ЕНУ им Л.Гумилева №2,2023 в соавторстве Хань Найчао
- 12 «Орталық Азия елдерінің инвестициялық тартымдылығы: факторлары және рейтингтік критерийлері» //Вестник университета Туран – 2023. – №. 3. – С. 153-169. В соавторстве Аппазов А, Адамбеков Н.Т., Аманкелды Н.А..
- 13ЛИЗИНГ КАК ДЕЙСТВЕННЫЙ ИНСТРУМЕНТ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОДДЕРЖКИ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА, \ \ Казахстан -Спектр (КИСИ) 2023, №3, с70-84. В соавторстве Урпежанов С. <https://doi.org/10.52536/2415-8216.2023-3.05>
- 14Scientific justification for the specific application of ESG principles, Вестник КазНУ, 2023,№4
- 15Investment Analysis Methodology: Overview and Application, Вестник ЕНУ, 2023 №4
- 16 Государственное управление через призму экономических теорий. САЕР. 2023. №6 . с.129-149 в соавторстве с Муслимовым Р. <https://doi.org/10.52821/2789-4401-2023-6-129-149>
- 17REGIONAL RESOURCE PROVISION MAP: METHODOLOGY AND KEY APPROACHES Вестник Туран, 2024, №2
- 18ESG commitment: scientific rationale for relevance and review of practice, ВЕСТНИК КАЗУЭФМТ (ЕСИЛЬ) 2024, №2
- 19 КАПИТАЛ ҚҰРЫЛЫМЫ, ТАБЫСТЫЛЫҚ ЖӘНЕ ТӘУЕКЕЛ: ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ӨНЕРКӘСІП СЕКТОРЫНДАҒЫ ШАҒЫН КОМПАНИЯЛАРДЫ ЗЕРТТЕУ САЕР. 2024. №2
20. Economic Review of the National Bank of the Republic of Kazakhstan
21. The journal "Bulletin of KazNU named after al-Farabi (economic series)"
22. The magazine "Kazakhstan Securities Market"
23. www.nationalbank.kz.
24. www.kase.kz
- 25 <https://adilet.zan.kz/rus/docs/P2200000516>